

Toimetaja Riste Uuesoo, tel 6 144 234, e-mail riste@ep.ee

Eesti Päevaleht
11. IV '02

Viini operetidaam tahab panna publiku uskuma armastusse

► "Lõbus lesk" jõuab üle 47 aasta taas Estonia lavale

Andres Laasik
andresl@ep.ee

OPERETT ► Täna esietendub Estonias operetiajaloo säravaid pärle, Franz Lehári "Lõbus lesk", mille toob lavale austerlanna Monika Wiesler. Wieslerile on see Estonias juba neljas töö.

Kavamaterjalides on Ferenc Lehárist saanud Franz. Milles asi?

Ei-ei! Peabki olema Franz. Ferenc on märgitud vaid tema sünninimena. Pealegi muutis ta ise oma nime ametlikult Franziks, kui ta Austria-Ungari sõjaväes teenis. Ja tema vanemad on austerlased, mitte ungarlased. **Nägin "Lõbusat leske" Budapestis. Seal oli igati esil Lehári muusika seos ungari rahvaviisidega.**

Sõltub tõlgendusest. Tegelikult on "Lõbusas leses" Balkani muusika. Teistes Lehári operettides kõlab ungari rahvamuusika motiive. kuid mitte "Lõbusas

Austria muusikateatri esimene naislavastaja

► Viinis sündinud Monika Wiesler (pildil) on Viini Volksoperi ja kogu Austria muusikateatri esimene naislavastaja.

Esmakordselt esines ta lavale viieaastasena. Balletti õppis ooperiteatris Grazis, kuhu perekond oli Teise maailmasõja eest kolinud. Temast sai balletitrupi solist, millele järgnesid esinemised ja enesetäiendus USAs ja Viinis.

Peagi vahetas ta tantsijakarjääri koreograafiameti vastu. Töötas Münchenis, Hamburgis, Berliinis, Viinis, Badenis, Pariisis ja Teheranis – operettides, revüüdes, muusikalides.

14 aasta jooksul tegi Wiesler 82 tantsuseadet, kuid soov laiendada tegevusvaldkonda viis naise Badeni linnateatris-

le on see Estonia juba neljas töö.

Kavamaterjalides on Ferenc Lehárist saanud Franz. Milles asi?

Ei-ei! Peabki olema Franz. Ferenc on märgitud vaid tema sünninimena. Pealegi muutis ta ise oma nime ametlikult Franziks, kui ta Austria-Ungari sõjaväes teenis. Ja tema vanemad on austerlased, mitte ungarlased. **Nägin "Lõbusat leske" Budapestis. Seal oli igati esil Lehári muusika seos ungari rahvaviisidega.**

Sõltub tõlgendusest. Tegelikult on "Lõbusas leses" Balkani muusika. Teistes Lehári operetides kõlab ungari rahvamuusika motiive, kuid mitte "Lõbusas leses". Sõjaväe kapellmeistrina teenis Lehár ka Balkanil.

Eesti ühiskonnas on tähelestatud kasvavat kõrgklassi ihalust. Mil määral ülikute elu kajastav operett rahuldab ka neid vajadusi?

Vähe. Operetis kujutatud pontevedrolased tahavad elada nagu pariislased. Kuid rahvapeol on nad tõelised natsionalistid. Mõnes rollis on väikseid vihjeid tänapäeva Eestile. Tegelikult on see ikkagi möödunud sajandivahtuse lugu, millel on päris elus olnud prototüübid, kelle eesnimedki läksid libretoesse – Danilo oli näiteks Montenegro hertsog, kes oli tõesti armunud ühte võlvasse naisesse.

Tihti on "Lõbusa lese" nimiosa antud küpses keskeas tähele. Kuidas said Estonia lavastuses selle rolli noored lauljad Heli Veskus ja Tiitu Laur?

Libreto järgi peab Hanna olema 25-30. On täiesti vale ega vasta autorite mõttele, kui seda rolli laulab vananev staar. Lesk ei tähenda veel vana naist.

Viitate sageli libretole ja

muusika-teatri esimene naislavastaja.

Esmakordselt esines ta laval viieaastasena. Balletti õppis ooperiteatris Grazis, kuhu perekond oli Teise maailmasõja eest kolinud. Temast sai balletitrupi solist, millele järgnesid esinemised ja enesetäiendus USAs ja Viinis.

Peagi vahetas ta tantsijakarjääri koreograafiameti vastu. Töötas Münchenis, Hamburgis, Berliinis, Viinis, Badenis, Pariisis ja Teheranis – operetides, revüüdes, muusikalides.

14 aasta jooksul tegi Wiesler 82 tantsuseadet, kuid soov laiendada tegevusvaldkonda viis naise Badeni linnateatrisse, kust ta pärast paarikümme edukat lavastust siirdus Viini Volksoperisse. Sellest ajast on ta vabakutselisena lavastanud Viinis, Linzis, Luzernis, kavandanud saateid BBC-le, ORFi telesaadetele jm. Tegutsemispaiku on jagunud Los Angelesest Tallinnani, meelisalaks eel-kõige Viini operett.

Estonias on Wiesler lavastanud Straussi operetid "Viini veri", "Nahkhiir" ja "Öö Veneetsias". **EPL**

muusikale. Kas lavastaja ei tohi tõlgendada?

Ma olen ainult lavastaja ja mitte helilooja ega libretist. Püüan teha vastavalt nende soovile. Olen oma loomingus nende teener. Samas väga professionaalne teener, kes teab, mida tahab. **Lavastate Estonias neljandat korda. Kas teie töö siin läheb seega juba kergemalt?**

Üldse mitte. Elu muutub ka Eestis järjest keerulisemaks. Loodan, et skandaalid Rahvusoo-

"Lõbusa lese" lugu hargneb väljamõeldud Balkani riigis Pontevedros. Pildil esiplaanil krahv Danilo, keda kehastab Väino Puura. FOTO: RAUNO VOLMAR

peri ümber vaibuvad.

Teisalt osaleb seekord mu lavastuses palju andekaid noori, kellel puudub kogemus opereti vallas. Ei teata, kuidas kanda frakki, kuidas kõndida... Operetis on palju dialoogi, tantsu, liikumist. Lavastades vaatan alati, mida on võimalik ellu viia. Kui mingit kohta on raske laulda, ei saa nõuda keerulist liikumist.

Aare Saal ütles mulle lavalt: "Ma ei saa liikuda, ma laulan." Meil läks sõneluseks, sest ma ei taganenud ja me olime üksteise

peale vihased. Saal on hea muusikalise maitsega ja imeilusa häälega laulja, kuid tal on vaid operi lavaline kogemus. Operetis peab olema ka hea näitleja. Siin peab olema hea erootiline karisma. Vaataja peab jääma uskuma, et opereti armastajad on tõeliselt armunud.

Opereti kuningaks tituleeritud "Lõbusa lesk" on väikeste vahedega Viini teatrite kavas. Kuidas on seis praegu?

Viini Rahvusoooperi hiljutine

uus lavastus kahjuks ebaõnnestus, seda mängiti vaid 12 korda ja võeti siis maha. Osatäitjad määrati ebaõnnestunult – pandi lihtsalt tähed rollidesse, mõtlemata, mida roll eeldab.

Olete lubanud lavastamise jätta, kas see on teie viimane töö?

Veel on kavas üks "Lõbusa lese" lavastus Leedus, aga ma tahan tõesti lavastamise lõpetada. Ma pole enam noor, ei vaja raha ega kuulsust. Samas: ära iial ütle iial.